

Tydal kommune
7590, Tydal
postmottak@tydal.kommune.no

Stjørdal, 15.03.2019

Dette brevet sendes på vegne av Trondhjems Turistforening, Naturvernforbundet i Sør-Trøndelag og Norsk Ornitologisk Forening Trøndelag.

Rekreasjonsløyper Tydal

Innledning

Vi vil påpeke at den samlede belastningen av skuterløyper i regionen nå begynner å bli veldig høy. Fra før er det opprettet løyper i Selbu, Holtålen og Meråker. Omfanget av løypenettene er også etter vår mening ganske stort. Særlig i Selbu og Tydal. Vi er også negative til at kommunen ikke har gjort et arbeid for å evaluere løypene som har vært i drift en sesong før man beslutter å øke antall løypekilometer. Generelt er utredningene av konsekvensene av løypene, spesielt når det gjelder naturmangfold, for dårlige. Vi savner spesielt en kartlegging av sårbare områder for truet fugl.

Arbeidet fremstår som hastverksarbeid som mangler den nødvendige forankringen i gode vurderinger av virkninger av eksisterende løypenett. Dette i lys av at konfliktnivået med særlig reindrift og friluftsliv etter vår oppfatning synes å være høyt. Vi savner også gjennomgående vurderinger rundt løypeetableringens påvirkning på friluftsverdiene i områder med viktige og svært viktige friluftsområder slik motorferdselforskriftens § 4a krever.

Konklusjoner

FNF Trøndelag ved undertegnede organisasjoner mener at:

- Samlet belastning på friluftsliv og naturmangfold fra eksisterende rekreasjonsløyper og annen skuterkjøring vurderes før man tar initiativ til å etablere nye rekreasjonsløyper.
- Det bør gjennomføres en kartlegging av hekkelokaliteter for rovfugl, og leikområder for brushane som kan danne beslutningsgrunnlag for etablering av rekreasjonsløyper. For sistnevnte art mener vi at det er indikasjoner på at det finnes kjerneområder som blir berørt av foreslåtte rekreasjonsløyper. En gjennomgang av databasen til artsobservasjoner kan danne grunnlaget for områder som bør undersøkes nærmere.
- Endring av bestemmelsen av kjøring på islagte vassdrag som sier at man kan kjøre og raste hvor som helst på et islagt vann ikke kan vedtas grunnet mangelfulle utredninger rundt påvirkning på Sylan landskapsverneområde og svært viktige friluftsområder.

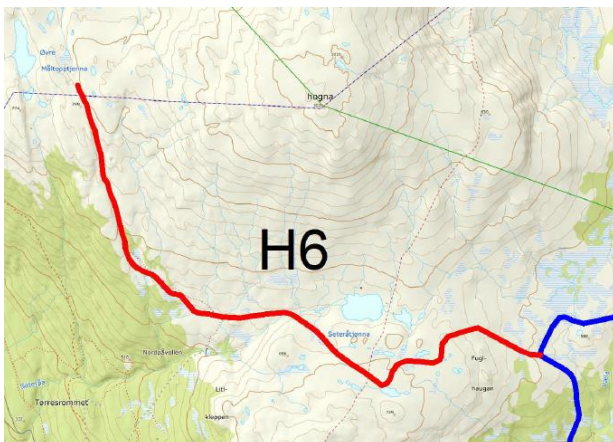
Forum for
natur og friluftsliv
Trøndelag

Kjøpmannsgata 12, 7500 Stjørdal
trondelag@fnf-nett.no / 97726263
www.fnf-nett.no/trondelag
Org. nr.: 916627831

- Det gis informasjon til skuterkjørerne som oppfordrer til å følge traséene fordi løypene i noen tilfeller går svært tett opp til hensynssonene for rovfuglers hekkelokaliteter.
- H6 – tilknytningsløype til Selbu ikke etableres grunnet påvirkning på friluftsverdier og fordi løypa ble fjernet av Fylkesmannen i forrige runde med etablering av rekreasjonsløyper gjennom oppsettende virkning i påvente av endelig klagebehandling.
- H6 – H20 ikke etableres grunnet påvirkning på kongeørn, storfugl, sårbar gammel granskog og et viktig friluftsområde.
- Ås – Nesjøen er vi kritiske til fordi løypa går i åpent fjellandskap som gjør at påvirkningen på andre verdier blir stor.
- Ås – Grønsjøen bør vies spesiell aktsomhet ved snøfattige og milde perioder fordi den krysser en rikmyr som kan være svært sårbar for selv små skader i myrdekket.
- Ol-Persbakken – Vassfloen Sørlig startsted for løypa bør tas ut av forslaget grunnet påvirkning på et viktig nærturområde. Denne løypa i praksis er to separate startpunkter for traséen mellom Ås og Nesjøen, og derfor ber vi om at startsted Vassfloen tas ut av løypeforslaget.
- Åsgrinda – Østby påvirker et viktig friluftsområde og truede arter. Dette gjør at vi er svært negative til etableringen av denne løypestumpen, som fremstår som en bekvemmelighetsløype for noen få husstander.
- H5 er foreslått endret for å minimere konflikt med eksisterende skiløype. Slik konfliktdemping er vi positive til.

Vurderinger av foreslåtte traséer

H6 – tilknytningsløype til Selbu

Denne løypa var en del av den opprinnelige løypeutredningen i 2017. Saken ble påklaget av Fylkesmannen i Trøndelag, og settefylkesmann i Troms avsto løypa med bakgrunn i reindriftshensyn. Tydal kommune uttaler nå at de igjen legger løypa ut på høring fordi det er «viktig med tilknytningsløype til løypenetet i Selbu». Det må minnes om at Selbus del av denne løypa også er påklaget, og det vil antakeligvis foreligge et vedtak i denne saken i løpet av våren. Det er merkelig at Tydal

kommune nå igjen åpner for å ta inn dette løypeforslaget når man ser saken i lys av at løypa tidligere har blitt fjernet av Fylkesmannen.

Friluftsliv

Området har ikke fått noen friluftsverdi i kommunens kartlegging. Dette må kunne sies å være en politisert avgjørelse da Trondhjems Turistforening har både sommersti og merket vinterløype som går på tvers av foreslått skuterløype i tillegg til at løypa ligger 2,5 kilometer fra Græslhytta som er en selvbetjent DNT-hytte. Turistforeningens løyper er innfallsporner til nasjonalparken, og må derfor anses som viktige friluftsområder.

Løypa går i sin helhet over tregrensen og i åpne fjellområder. Dette er med på å forsterke konflikten med blant annet friluftslivet, ved at lyden bærer spesielt godt i slike områder. Den største delen av skutertrafikken vil antakeligvis foregå på den tida av året da folk flest også bedriver vinterfriluftsliv, derfor blir konsekvensen for friluftslivet etter vår mening stor negativ.

Naturmangfold

Løypa går langsmed grensen til Skarvan og Roltdalen nasjonalpark. Dette er leveområdet til arealkrevende arter, og det er registrert observasjoner av bjørn (EN), jerv (EN) og gaupe (EN) i området som berøres direkte av løypa. I tillegg kan det antas at en del rovfuglarter har dette som en del av sitt leveområde.

Når man tar i betraktning de eksisterende løypene i området så kan man begynne å snakke om en høy samlet belastning på naturmangfoldet. Denne løypa vil knytte sammen Selbu og Tydal, og da vil man antakeligvis få spesielt høy belastning her i den mest sårbare perioden på senvinteren når spesielt rovfuglene gjør seg klar til hekking. Dette er også et minimumsområde (vinter- og vårbeitebeite) for reindrifta, og det er grunnen til at Fylkesmannen i Troms fjernet denne løypa forrige gang den var på høring.

Konklusjon

FNF Trøndelag anbefaler ikke at denne løypa etableres på grunn av høy konflikt med friluftslivsverdier og konflikt med naturverdier. Det er også grunn til å tro at den samla belastningen av inngrepene for både friluftsliv og naturverdier blir svært høy når denne løypa etableres fordi løypa vil knytte løypenettene i Selbu og Tydal sammen. Videre synes vi det er meget betenkelig at Tydal kommune legger ut denne løypa på høring når den har fått foreløpig avslag fra Fylkesmannen i Troms mens de holder på å klagebehandle denne.

Tilknytning mellom H6 og H20 – Holmsåa – Gammelvollsjøen – Hovtjønna

Friluftsliv

Løypa krysser TTs vintermerkede tursti mellom Ås og Storerikvollen. Kommunen anfører at området ikke er registrert med noen friluftsverdi. Dette må være en feil, for i kommunens kartlegging er dette et viktig friluftsområde registrert som nærturterreng, med ganske stor bruksfrekvens.

Naturmangfold

Foreslått løype går tvers igjennom et leveområde for storfugl, og berører en registrert tiurleik nord for Kleggmyra. Tiuren begynner leiken sin i midten av april, og vil være spesielt sårbar for ferdsel da. I området rundt Malaåsen finnes det en kjent hekkelokalitet for kongeørn. Løypa slik den er foreslått vil havne innenfor hensynssonen for denne lokaliteten, og vil således være i strid med gjeldende føringer for etablering av rekreasjonsløyper.

Det er også en registrert forekomst av Taigabendellav (EN) her. Dette er en truet lavart som er svært kresen når det gjelder habitatvalg på underkvistene til svært gamle grantrær. Vi må derfor be om at det ikke under noen omstendighet ryddes traséer gjennom skogen som medfører at disse habitatene blir ødelagt. Helst bør traséen legges utenom naturtypen som kommunen foreslår.

Ellers er det også registrert forekomst av bjørn, jerv og gaupe her.

Konklusjon

På bakgrunn av at løypa går gjennom et leve- og leikområde for storfugl, anlegges innenfor hensynssonen til et kongeørnreir, påvirker en svært sårbar biotop av gammel granskog, samt at dette er et viktig nærturterreng for Midtbygda, anmoder vi om at denne traséen ikke etableres. Kommunen har heller ikke gjort noen vurderinger rundt påvirkningen på friluftslivsverdiene slik motorferdselsforskriften krever.

Ås – Nesjøen

Friluftsliv

Denne løypa går gjennom et høyfjellsområde. Selv om kommunen mener at det ikke er noen spesiell friluftslivsverdi her, vil vi bemerke at det i motorferdselsforskriften advares mot å anlegge skuterløyper i åpne høyfjellsterreng på grunn av at støypåvirkningen er såpass stor. Løypa går også ut på Nesjøen som er et svært viktig friluftslivsområde sommer og vinterstid. Kommunen anfører at det allerede i dag eksisterer isfiskeløyper her, men vi mener

at en rekreasjonsløype vil utgjøre en annen og mye større påvirkning på friluftslivsutøvelsen som er knyttet til slike populære fiskevann. Det vil antakeligvis bli mye mer fartslek som bråker mye mer. Vi viser til Snåsa kommune der det ble besluttet å ikke anlegge rekreasjonsløype over Grønningen, et populært vann med mange hytter rundt, nettopp av støyhensyn.

Naturmangfold

Det er tidligere observert brushane (EN) sør for Elgesjøen, som ligger litt nord for denne løypetraséen. Norsk Ornitologisk Forening i Nord-Trøndelag har tidligere gjennomført en kartlegging av arten i Nord-Trøndelag, og da fant de hekkelokaliteter helt sør i Meråker. Det er ikke gjennomført

en slik kartlegging i gamle Sør-Trøndelag, og vi bør derfor innta en føre-var-holdning før man eventuelt gjør inngrep som kan være forstyrrende i særlig spillperioden på våren. Det er ikke gjort noen systematiske kartlegginger av hensynene til sårbare arter, spesielt fugl, i forbindelse med dette løyparbeidet og det er negativt. Spesielt når vi har indikasjoner, slik som i dette tilfellet, på at det finnes sjeldne arter som kan berøres av et inngrep.

Det finnes en hekkelokalitet for jaktfalk på denne strekningen. Foreslått løype er lagt utenom hensynssonen til denne, og vi vil på det sterkeste henstille til at traséen derfor blir anlagt som foreslått, og at det ikke blir lagt noen snarveier som kan berøre denne. Oppfordring om å følge løypene av hensyn til naturmangfoldet bør informeres om til brukere av løypa.

Løypa går også gjennom et område med hyppige registreringer av lirype (NT) og havelle (NT).

Konklusjon

Vi er kritiske til denne sammenkoblingen av løypenettene i sør- og norddelen av Tydal med hensyn til press på friluftslivsverdier i åpne fjellandskap og på Nesjøen, og fordi det ikke er gjort systematisk kunnskapsinnhenting av leve- og hekkeområder som kan gi grunnlag for å vurdere påvirkning på fugleliv.

Ås – Grønsjøen

Friluftsliv

Norddelen av løypa som krysser Tya berører et viktig friluftsområde med oppkjørt skiløype og som fungerer som nærturområde for barnehage og skole, med blant annet en opparbeidet lavvoplass 45 meter fra foreslått trasé. I henhold til motorferdsforskriften bør rekreasjonsløyper ikke berøre denne typen friluftsområder. Nærturterreng er også de viktigste friluftsområdene for det hverdagslige friluftslivet. Sør i området går løypa også gjennom høyfjellsterreng, og dette fraråder vi også.

Naturmangfold

Det er for en tid tilbake registrert brushane i området her. Se kommentar til forrige løypetrasé for vår vurdering angående hensyn til denne. Vipe (EN) er også registrert her. Dette er en sterkt truet art, og det bør undersøkes om arten fortsatt bruker området, og hvor stor verdi området har for vipa. Utredningen nevner ikke påvirkning på truede arter i dette området. Dette er beklagelig, og en fuglekartlegging bør inkluderes som en del av kunnskapsgrunnlaget.

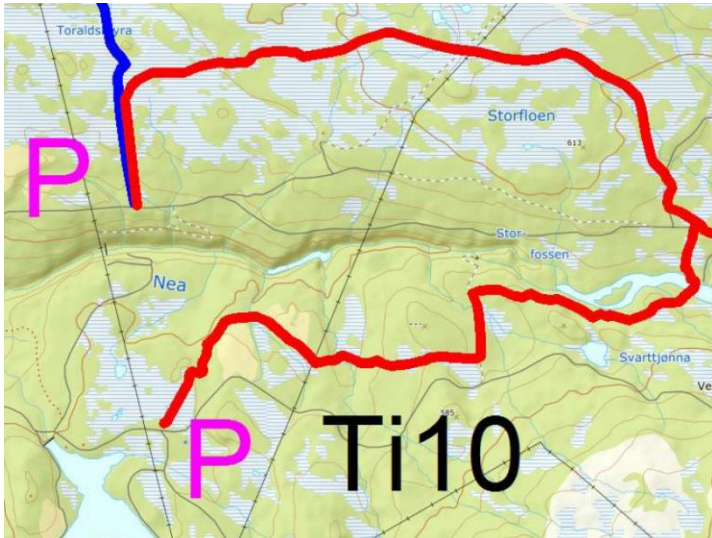
Løypa krysser en nasjonalt viktig naturtype – rikmyr, og denne naturtypen kan være sårbar for drenering som kan oppstå i snøfattige vintre, og ved smelting. Det bør tas ekstra hensyn til naturtypen, og hvis det er mulig bør løypa ikke gå over disse myrene som et generelt aktsomhetstiltak.

Konklusjon

Løypa er muligens ikke den mest konfliktfylte, men det bør gjøres registreringer av potensielt berørte fugler for man gjør et vedtak om etablering, og løypa bør legges godt utenom viktig friluftsområde og rikmyra ved Svartåsjøen.

OI-Persbakken – Vassfloen

løypeforslaget.

Friluftsliv

Det sørlige startpunktet til løypa er et velbrukt friluftsområde i tilknytning til Sølisjøen. Her går det blant annet en skiløype. Området er en del av et viktig friluftsområde.

Konklusjon

Den sørlige løypa bør tas ut av forslaget grunnet påvirkning på et viktig nærturområde. Fordi denne løypa i praksis er to separate startpunkter for traséen mellom Ås og Nesjøen ber vi om at startsted Vassfloen tas ut av

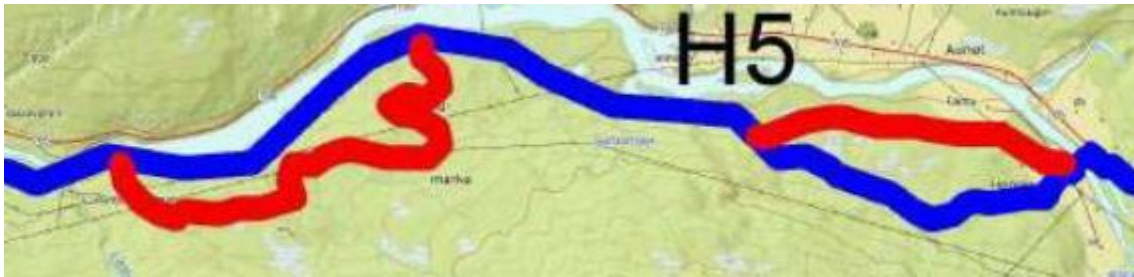
Tilkoblingsløyper rundt Stugusjøen

Vi har ingen spesielle merknader til disse korte traséene som skal legges til rette for drivstoffylling og overnatting, bortsett fra at det bør iverksettes tiltak for å opprettholde sikkerhet for myke trafikanter, bla sterke fartsrestriksjoner og skilting av krysningspunkt mellom gående, annen trafikk og skuterløypene.

Endring H5

Denne endringen er foreslått for å minimere konflikt med eksisterende skiløype. Slik konfliktdemping er vi positive til.

Endring av forskriftens bestemmelser

I Forskrift om kommunalt løypenett for snøscooter, Tydal kommune, Trøndelag § 10 b) foreslås det nå at det skal bli tillatt å parkere og raste lengere ut fra løypa enn 30 meter så lenge hensikten er isfiske. Vi mener at dette er en svært grov uthuling av hjemmelen for etablering av løyper i motorferdselsforskriftens § 4a, da konsekvensen kan bli at det blir tillatt å kjøre milevis på for eksempel Nesjøen.

Hele østsiden av Nesjøen grenser i sin helhet til Sylan landskapsverneområde, og et vedtak av forslag til ny bestemmelse i den lokale snøscooterforskriften vil bidra til å svekke verneformålet her, og det er antakeligvis i strid med verneforskriften. Både Nesjøen og Sylan er klassifiserte som svært viktige friluftsområder. Det er overhodet ikke foretatt noen utredning av påvirkning på verneverdier eller friluftslivsverdier i forslag til endring av forskriften, og dette strider også mot utredningskravene i motorferdselsforskriften. Videre er det også et sikkerhetsaspekt som må tas hensyn til. Nesjøen er regulert og dette fører til usikre isforhold. Nå påpeker kommunen riktignok at all ferdsel på islagte vassdrag skjer på eget ansvar, men vi vil likevel fremsette påstanden om at et frislipp av kjøring på islagte vassdrag vil kunne føre til flere ulykker og en ansvarliggjøring av kommunen i tilfelle det skulle skje en alvorlig ulykke.

Vi ber om at den foreslåtte endringen ikke blir gjennomført på bakgrunn av mangelfulle utredninger rundt påvirkning på Sylan landskapsverneområde og svært viktige friluftsområder.

Marius Nilsen
Koordinator
FNF Trøndelag

Dokumentet er elektronisk godkjent

forum for
natur og friluftsliv
Trøndelag

Kjøpmannsgata 12, 7500 Stjørdal
trondelag@fnf-nett.no / 97726263
www.fnf-nett.no/trondelag
Org. nr.: 916627831